

Kinnitatud Lelle piirkonna arengukava 2. aprillil 2017 a.

LELLE PIIRKONNA ARENGUKAVA

2017 – 2021

**Arengukava on koostatud MTÜ Meie Lelle Seltsi
eestvedamisel 2017**

SISUKORD

SISSEJUHATAV KOKKUVÕTE	3
2 PIIRKONNA KIRJELDUS JA TÄNANE OLUKORD	6
2.1 Inimesed.....	6
2.1.1 Elanikud.....	6
2.1.2 Inimkapital.....	6
2.1.3 Piirkonna elanike koostöö.....	7
2.2 Majanduslik olukord.....	10
2.3 Infrastruktuur	12
2.4 Paiknemine	14
2.5 Loodusolud	14
2.6 Ajalooline taust.....	15
2.7 Meie piirkonda käsitlev dokumentatsioon.....	17
2.8 Piirkonna muutumine ja arengutendentsid.....	18
2.9 Ülevaade eelmisest arengukava perioodist	18
3 PIIRKONNA VAJADUSED	20
3.2 Kogukonna vajadused	22
4 LELLE PIIRKONNA TULEVIKUPILT	26
5 VÕTMEVALDKONNAD, EESMÄRGID, TEGEVUSED NENDE SAAVUTAMISEKS	
26	
6 ARENGUKAVA TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2017-2019	27

SISSEJUHATAV KOKKUVÕTE

Lähtuvalt Kehtna valla arengukavast 2013-2020, on arengukava peamine külaelanike kokkulepete ja ühishägemuste kandja ning külaelu arengusuundumuste näitaja.

Pidev külaliikumine on meie kodukohas alati toimunud, kuid leidsime, et nüüd oleks aeg jõuda arengus uuele tasandile ja oma tegevus raamistada. Lisaks jätab käesolev arengukava jälje piirkonnas toimuvatest muutustest ja tegevustest kindla ajaperioodi vältel. Selle jaoks annab vajaliku toe ja jõu "Lelle piirkonna arengukava". See dokument koondab Lelle inimeste kõik oma kodupaika puudutavad soovid ja unistused, muutmaks siinset elu veelgi elamisväärsemaks. Arengukavas sisalduv saab meie ühiseks eesmärgiks oma soovid ellu viia.

Arengukava koostamise algatuseks korraldati 2014. aasta alguses seda puudutav koosolek, mille eesmärkideks oli uurida inimeste valmisolekut arengukava koostamisel, volituste andmine ja edasised eesmärgid.

Arengukava koostamiseks ja elluviimiseks loodi 2014. aasta kevadel MTÜ Meie Lelle Selts, kelle põhieesmärgiks on koostöö teiste piirkonnas tegutsevate MTÜ-dega. MTÜ Meie Lelle Selts eesmärkideks on elujõuline kogukond, kogukonna ühtsuse tõus, elamisväärtus ja tervislik keskkond, Lelle piirkonna looduskeskkonna väärtustamine ja piirkonna vabaaja veetmise mitmekesistamine.

Arengukavaga on määratletud Lelle piirkonna hetkeseis aastal 2015 ja sellest tulenevalt määratletud külaelu edendamiseks vajalikud tegevused – läbimõeldud, vajadustele põhinev tulevikuvision ja piirkonna arengueesmärgid.

Käesolev arengukava on järjekorras teine dokument. Esimene arengukava oli aastateks 2007-2010, mis jäi külakoosolekul kinnitamata.

Käesolev Lelle piirkonna arengukava on koostatud aastateks 2017-2021.

Arengukava koostamisel on olnud abiks ajalooliste faktide osas raamat „Lelle läbi aegade“, mille on koostanud Lelle Haridus- ja Kultuuriselts aastal 2004.

Lelle piirkonna arengukava koostamisest on olnud võimalus osa võtta kõigil Lelle piirkonnas elavatel inimestel, olles kaasatud alevikus toimuvatel koosolekutel, erinevatel Interneti küsitlustel (Facebook, Meie Lelle) ja intervjuudel. Piirkonna elanikke on teavitatud arengukava koostamisest kuulutuste, Kehtna valla ajalehe „Valla Vaatleja“ ja Interneti lehekülje kaudu. Kõigil on olnud võimalus teha arengukava koostamisel ettepanekuid ja täiendusi. Koosolekutel on läbiviidud rühmatöid, selgitamaks välja Lelle piirkonna hetkeolukord, tugevused, arenguvajadused ja parendusvaldkonnad.

Arengukava algatuskoosolekul seadsid elanikud 2014. aasta kevadel esikohale Lelle piirkonnas nende jaoks **kõige positiivsema tähendusega objektid:**

1. **Imsi järv ja raba**
2. **Raudteejaam**
3. **Staadioni ümbrus ja vana rahvamaja (uus külaplats)**
4. **Vana koolimaja (uus rahvamaja)**

Küla elukeskkonna ja heakorra muutmiseks vajalikud tegevused:

1. Rohkem töökohti ja ettevõtlust
2. Heakorrastatud alevik
3. Rahvamaja remonditud saal
4. Imsi järve-äärne korras suvitusala
5. Renoveeritud vana rahvamaja (klubi maja) koos toimiva külaplatsiga

Ühistegevusi ja vaba aega puudutav:

1. Luua paremaid võimalusi suhtlemiseks ja inimeste kaasamiseks
2. Külaelanike aktiivsuse kasvatamine ja elanike kaasamine
3. Rohkem külaüritusi

4. Rohkem reklaami tegevuste osas, paremad reklaami tingimused

Sellest lähtuvalt on Lelle arengukava eesmärgiks määrata Lelle piirkonna hetkeolukord, peamised arengusuunad ja prioriteedid aastani 2021.

Arengukava koostamisel on Lelle piirkonnast kokku osalenud ligi 40 inimest.

Arengukava koostamiseks viidi 2015. aasta alguses läbi ankeetküsitlus nii paberkandjal, kui ka Internetis, uurimaks, millised on piirkonna tugevused, nõrkused, ohud ja arenguvajadused valdkondades „ettevõtlus ja turism“, „keskkond ja heakord“, „ühistegevused“ ning sõnastada meie piirkonna visioon. Ankeedile vastanuid oli kokku 21. Paberkandjal ankeedile vastas 7 inimest ja Internetis olevale ankeedile vastas 14 inimest.

Kasutatud on kohaliku omavalitsuse ja statistikaameti informatsiooni piirkonna elanike kohta.

Arengukava koostamisele on kaasa aidanud 6 koosolekut – 4 rahvakoosolekut ja 2 MTÜ Meie Lelle Seltsi juhatuse koosolekut. 15. veebruaril 2014. aastal toimus esimene koosolek, mis andis erinevate rühmatööde käigus tõuke arengukava koostamiseks.

2 PIIRKONNA KIRJELDUS JA TÄNANE OLUKORD

2.1 Inimesed

2.1.1 Elanikud

Lelle alevikus ja lähiümbruses elab 01.01.2017 aasta seisuga 469 elanikku, mis on 47 inimest rohkem kui esimese arengukava loomise hetkel. Laste ja noorte arv (kuni 18 (k.a.)-aastased) on aja jooksul tunduvalt vähenenud – 2017 aasta seisuga peaaegu poole võrra. Tööealiste arv on suurenenud.

Lelle piirkonna elanike arv 01.01.2017 seisuga:

ASULA	<>
Kastna küla	22
Lalli küla	29
Lelle alevik	321
Palasi küla	5
Paluküla	31
Põllu küla	61
KOKKU	469

Pensioniealiste arv on samuti suurenenud ja piirkonnas on 104 pensioniealist elaniku. Lelle piirkonnas on registreeritud 233 leibkonda.

2.1.2 Inimkapital

Piirkonna elanike seas on esindatud mitmed loomingulised inimesed nagu käsitöölised, puutöölised, kirjanikud, heade tulemustega sportlased, kokad ja kondiitrid jt.

Lelle piirkonnal on oma tuletõrjespordi meeskond, kes võtavad osa üleriigilistest võistlustest tuletõrjespor

dis. Piirkond on tuntud jalgpallilembuse poolest, millele viitab suurepäraselt korrashoitud staadion, jalgpallihooajal toimuvad võistlused. MTÜ FC Lelle meeskond osaleb juba üle kümne aasta erinevatel jalgpalli liiga võistlustel – on olnud paremaid ja kehvemaid tulemusi. 2014. aasta suvel toimusid Rapla maakonna meistrivõistlused jalgpallis just Lelle staadionil ning antud traditsiooni on plaanis jätkata nii staadioni kui klubi hoone renoveerimise. Naiste seas on Lelles kujunenud heaks tervisespordiks ka kepikõnni harrastamine.

Tuntud inimestest, kes siitkandist pärit või siin mõne aja elanud helilooja Peeter Ramul ja akadeemik Ülo Lille, filmirežissöör Helle Karis (Murdmaa), endine põllumajandusminister Aldo Tamm, Lelle ajaloo talletaja (koduloo koguja) ja Suure Isamaasõja veteran Huko Hiiemäe. Tuntust on kogunud jalgpallurid Vjatšeslav Zahovaiko, Jane Markus (Tõnisson), Mikk Pärt, Tanel Lips, Kadri Väljaots- Miss Estonia 1998 ja Miss Baltic Sea 1999. Tänapäevast on tuntud Andrus Aasamäe kui kiikinguga Guinnessi rekordite raamatusse jõudnud isik, Kert Talu - noor ekstreemsportlane, kiiruisutaja Kaspar Kaljuvee ja lumelauasportlane Lauri Mölder.

2.1.3 Piirkonna elanike koostöö

Aastaringselt korraldatakse Lelles ja lähiümbruses erinevaid sündmusi – Vabariigi aastapäeva tähistamine, jaanipäeva tähistamine, korraldatakse reisijuttude õhtuid, erinevaid kontserte, salongiõhtud, toimuvad taidlejate ühisüritused, tantsupeod ning korraldatakse käsitööringe, viiakse läbi talguid (nt „Teeme Ära“).

Viimastel aastatel on hoo sisse saanud uued üritused ja tegevused piirkonnas kohaliku omaalgatuse raames – külaplatsi rajamine ja vana rahvamaja renoveerimine klubi hooneks talgute korras, augustis toimuv Lelle päev, uisuväljaku ülesseadmine külaplatsile, jalgpallikohvik, lastelaager, lastediscod, mälumäng, kirbuturg, kirikukontsertid, Paluküla P/Baik (laste jalgratta-, suusa-ja jooksvõistlus Paluküla mäel).

Paluküla Klubi eestvedamisel toimuvad piirkonna lastele talve hooajal lumelaua treeningud. Lapsed osalevad lumelauaspordivõistlustel ja lapsed on juba saavutanud ka häid võistlustulemusi.

Üheks suurimaks inimesi kokkutoovaks sündmuseks Lelles võib pidada muusikasündmust Lelle Alternatiiv, kuhu tulid inimesed kokku üle Eesti, et nautida alternatiivmuusikat viljelevaid bände.

Rahvamajas tegutsevad mitmed ringid: laulukoor „Lepalinnud“, kapell „Lell“, eakate tantsurühm „Kesalill“, eakate päevakeskus „Hõbene“, mees-showtantsurühm, näitering, laste hip-hop ja breiktantsutreeningud, naiste aeroobika ring. Rahvamajas asub jõusaal, kus noored käivad vabal ajal lauatennist ja muid sportmänge mängimas. Kasutada saab kangastelgede tuba, lisaks on loodud võimalused pidude, laagrite, koosviibimiste korraldamiseks. Aastaringelt toimuvad kultuurimajas korraldatud traditsioonilised sündmused, kui ka kohalike elanike omaalgatuslikud ettevõtmised (lastelaager, lastedisco jms). Rahvamaja on võimalik rentida erinevateks sündmusteks. Raamatukogus toimuvad erinevad õpitoad (korvipunumine, taaskasutus õpitoad jne), koosolekud, näitused, käsitöö näitus-müügid, külaliste juturingid, reisijuttude õhtud, volikogu liikmete infotunnid, lastele muinasjuttude lugemine. Lastele on loodud võimalus vaadata filme, mängida ja lugeda.

Teine oluline kooskäimisekoht on uus külaplats ja staadion. 2014. aasta alguses said ühiselt soetatud uisuväljaku piirded, mis pakuvad talvel võimalust nautida uisurõõme nii suurtel kui väikestel. Uisuväljakut hooldavad MTÜ FC Lelle liikmed, koostöös aleviku elanikega. Staadionil toimuvad jalgpallitreeningud ja võistlused, külaplatsil talgud ja muud sündmused.

2015. aastal on FC Lelle eestvedamisel ja talgute korras ehitatud Lelle külaplatsile vari-katusealune, kus saavad teelised jalga puhata, külalava, külakiik, lipuväljak, välikäimla. Järgmiste aastate jooksul on külaplatsile plaanis rajada laste mänguväljak ning võimalusel alustada suuremahulist klubi hoone renoveerimist.

Staadioni kõrvale on rajatud korvpalliplats, mis on populaarne ajaveetmiskoht just kevadisel, suvisel ja sügisesel perioodil piirkonna noorte seas.

Plaanis on taastada ka võrkpalliplats.

Lisaks korraldati sama aasta suvel Lelle sümboolika leidmiseks MTÜ Meie Lelle Seltsi esimene projekt, mille tulemusena sai Lelle piirkond endale uue logo ja lipu „Lelle – Sinu, Minu, Meie!“.

Iga kuu korraldatakse Kehtna valla mälumänguturniiri. Turniiril on juba mitu aastat osalenud võistkond Lellest.

Lellet on mitmeid aastaid uhkelt esindanud ka Lelle tuletõrjespordi nais-, mees- ja noortevõistkonnad, kes on kodukanti esindades saavutanud mitmeid suurepäraseid tulemusi erinevatelt tuletõrjespordivõistlustelt. Ka maakondlikud meistrivõistlused on toimunud just Lelles.

Palukülas on alustanud tegevust Palksi Vendade Krossirada, mis pakub krossisõitjatele võimaluse kasutada koguaeg uuenevat krossirada. Lisainfo aadressil <http://www.palksimoto.com/>

Lelle piirkonnas on aktiivselt tegutsemas viis mittetulundusühingut – MTÜ FC Lelle, MTÜ Paluküla Klubi, MTÜ Lelle Alternatiiv ja aasta tegutsenud MTÜ Meie Lelle Selts, Paluküla Hiimäe hoiuseltsing.

MTÜ FC Lelle eesmärkideks on sihikindla ning kogukonda tugevdava vabatahtliku tegevuse jätkamine, mis järgib ausa mängu reegleid, aidates kaasa tervisesporti ja tervislike eluviise toetavale arengule; tervislike ja sportlike eluviiside propageerimine, koos elanikkonna kaasamisega spordi- ja kehakultuuritegevusele; arvukas liikmeskond erinevatel spordialadel ja tegevustel; FC Lelle staadionihoone ja kõrvalhoonete renoveerimine, FC Lelle staadioni ja selle ümbruse korrashoid, klubihoone avalik kasutus, koostöö Meie Lelle mittetulundusühinguga kogukonda puudutavates tegevustes ja atraktiivsete tingimuste loomine väljastpoolt tulevatele potentsiaalsetele rentnikele.

MTÜ Paluküla Klubi ühingu eesmärgiks on sportimisvõimaluste arendamine Palukülas, noorte vaba aja tegevuste ja sporditegevuste toetamine ning võimaldamine. Klubi on asutatud Paluküla Puhke- ja Spordikeskuse arendamiseks. Paluküla Klubi on spordiklubi, propageeritakse talispordi harrastamist, soovitakse kujundada Paluküla mägi kaasaegseks atraktiivseks spordikeskuseks.

MTÜ Meie Lelle Seltsi põhieesmärkideks on koostöö teiste piirkonnas tegutsevate MTÜ-dega, elujõuline kogukond, kogukonna ühtsuse tõus, elamisväärtus ja tervislik keskkond, Lelle piirkonna looduskeskkonna väärtustamine ja piirkonna vabaaja veetmise mitmekesisemad võimalused.

MTÜ Lelle Alternatiiv eesmärgiks on korraldada muusikaüritusi, läbi mille viia kokku noori inimesi ning noori ja vähemtuntuid ansambleid üle Eesti, populariseerida noorte ja vähemtuntud ansamblite muusikat.

Paluküla hiimäe hoiuseltsing - 2004. aastal loodud Paluküla hiimäe kui loodusliku pühapaiga kaitseks ja hoidmiseks. On osaletud planeeringute ja kavade aruteludel. Seltsingu kodulehekülg: palukyla.maavald.ee. Korraldatakse pühade tähistamist ja koosviibimisi Paluküla hiimäel. Lisaks tegeldakse hiimäe väärtuste uurimise ja tutvustamisega. Paluküla hiimäel on igal aastal palvusi läbi viinud Maavalla koda ja seltsing on korraldamise juures aidanud.

Lelle alevikul puudub külavanem. Külavanema valimist on kaalunud Paluküla küla. Piirkonda on kujunenud aktiivsetest inimestest aleviku aktiiv, kes korraldab erinevaid sündmusi ning kaasab kogukonda nendesse.

2.2 Majanduslik olukord

Äriregistri andmetel on oma tegevusena nimetanud segapõllumajanduse, loomakasvatuse abitegevuse või muu veise- ja pühvlikasvatuse märkinud ettevõtjaid 3. Talumajapidamiste arv on vähenenud, üksikud talud tegelevad looma-, vilja -ja köögiviljakasvatamisega.

Äriregistri andmetel on ettevõtjaid (FIE, OÜ, AS) Lelles 33 (seal hulgas 5 MTÜd). Need ettevõtjad on oma juriidiliseks aadressiks märkinud Lelle, mis ei tähenda, et nad reaalselt ka Lelles tegutsevad.

Lelle piirkonna ettevõtjate hetkelised tegevusalad on järgmised:

Muu veislaste ja pühvlikasvatus; metsavarumine; jaemüük spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, joogid ja tubakatooted; metsavarumine; loomakasvatuse abitegevused; elamute ja mitteeluhoonete ehitus; pottsepatööd, ahjude ja kaminade tegemine, k.a tööstuskorstnate ja -ahjude ladumine, spordiklubide tegevus, muud mujal liigitamata lõbustus- ja vaba aja tegevused, segapõllumajandus, etsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad; kaubavedu maanteel; muu mööbli tootmine; muu jaemüük väljaspool kauplusi, kioskeid ja turge; toitlustuskoht; raamatukirjastamine; juuksuri- ja muu iluteenindus, kaevude puurimine; mujal liigitamata mööbli tootmine; elamute ja mitteeluhoonete ehitus; metsamajandust abistavad tegevused; mujal liigitamata koolitus; kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; spetsialiseerimata hulgikaubandus; vaba aja veetmise, meelelahutuse ja kultuurilise tegevusega või huvialadega seotud ühendused ning huviklubid; muu sporditegevus.

Loomapidajaid on äriregistri andmetel vaid 1.

Nii talupidajad kui turismiga tegelejad annavad tööd üldiselt oma pereliikmetele. Lelle Põllumajanduse OÜ annab tööd 6-15 inimesele ning hetkel töötab siit piirkonnast ettevõttes vaid paar inimest. Firma Edelaraudtee annab tööd Lelle piirkonnas 5 inimesele, mis tähendab, et tegemist on suurima tööandjaga Lelles. Enamus elnikest käib tööl Kehtnas, Raplas ja Tallinnas.

Lähipiirkondades asuvad järgmised suuremad ettevõtted: Järvakandi O-I Production Estonia AS, Järvakandi klaasitehas, Kehtna Mõisa OÜ, AS Rey Lihatööstus, Toosikannu Puhkekeskus.

Paranenud on bussi- ja rongiliiklus. Lellet puudutavatele ühistranspordiliinidele on kasutusele võetud kaasaegsemaid busse. Alates 1. jaanuarist 2014 on kasutusel uued ongid ja reisijate veoteenust pakub ettevõtte Elron. Uute rongidega kaasnes ka vanade

perroonide kaotamine ning uute perroonide ehitus Lelle raudteejaama. Lelle raudteejaam on väga kauni ja hoolitsetud ümbrusega.

Lapsed käivad koolis enamjaolt bussiga. Lelle piirkonna lapsed käivad koolis Vändras, Kehtnas, Kärus, Valtus ja Raplas. Bussiliinid on osaliselt tasuta. Lähtuvalt sellest on ka üles tõstatatud mitmeid probleeme – osaliselt tasuline koolitransport, liiga harva sõitvad bussiliinid, lapsed pikapäevarühmades jne.

Lelles tegutseb kauplus, RR Lektus AS „Meie toidukaubad“. Kauplused annavad tööd 2 inimesele.

Lelles tegutseb juuksur.

Lelle alevikus on piirkonnale tagatud väga olulised teenused nagu postkontor, apteek, rahvamaja, raamatukogu, lasteaed ja arstipunkt.

Arstipunktis võtavad inimesi vastu pereõde Meelike Sizask ja perearst doktor Katrin Abel.

Lelle vana rahvamaja esine plats on kujunenud kauplejate meelispaigaks - iga nädal neljapäeviti peatub seal kalaauto, samuti taimede ja riiete kauplejad mujalt.

Lelle rahvamajas on vähemalt kord kuus võimalik soetada kaugemalt kauplejate käest kasutatud riideid.

Piirkonnas puuduvad majutustingimused turistidele ja ühiskasutatav saun.

2.3 Infrastruktuur

Lelle piirneb Rapla-Türi-Viljandi maanteega ja ristub Lelle-Pärnu-Jaagupi teega. Lelle-Türi-Viljandi maantee on suure liikluskoormuse ja ühendusega, mis toob Lelle ja Palukülla palju matkahuvisi. Mõlemad teed on asfaltkattega ja heas seisus. Külgnevate väikekülade ja kõrvalteedega on olukord kehvem. Alevikust väljaspool on teed enamjaolt kruusakattega, mis toob kuival ajal kaasa suure tolmutpilve ja märjematel aegadel on väga auklikud ja raskesti sõidetavad. Paranenud on olukord Paluküla ja Lalli bussipeatuste vahetusläheduses, kus teed on paarisajameetri ulatuses

kattega ja tolmuvabad. Vastavalt valla eelarve vahenditele proovitakse aeg-ajalt korrastada ka alevikuvaheliste tänavate teid.

Lelle piirkonnas on paigaldatud kõik vajalikud suunaviidad, külade nimed, kihelkonna nimetused ja alevikus paiknevate teenuste suunaviidad.

Lelles on vastvalminud kergliiklustee I etapp, mis ühendab Lelle alevikku Tallinn-Rapla-Türi riigimaantee ääres asuva bussipeatusega.

Veevärk – 2014 aastal renoveeriti Lelle kortermajade pumbamaja.

Eramajad omavad üldiselt oma kaevu ja ühistrass on kortermajadel. Enamus majapidamisi on sõlminud lepingud prügiveofirmaga. Võimalus pakendi konteineritesse sorteerimiseks on vana rahvamaja esisel platsil ja kortermajade juures, kus on uued ühised konteinerid klaasi, plastiku, paberi ja papi ladustamiseks. Ohtlike jäätmeid korjatakse iga kevad ning on võimalus ära anda ka Kehtnasse ja Rapla linnas asuvasse jäätmekäitluspunkti. Klaas- ja plastikpanditaarat on võimalik tagastada alevi asuvatesse kauplustesse.

Alates 2013. aastast seoses elektrituru avanemisega, valisid Lelle piirkonna elanikud endale sobivad elektripaketid, kuid hooldustöid teostab Elektrilevi.

Mobiilside on kaasaegne ja uuendatud. Majapidamistes on vähenenud lauatelefoni kasutus, inimesed on üle läinud mobiiltelefoni kasutamisele. Avalik Interneti punkt asub raamatukogus. Paljud majapidamised omavad isikliku Interneti ühendust.

Suurim rahva kooskäimise ja suhtlemise paik ning Lelle piirkonna süda, on rahvamaja.

Küla infokandjateks on teadetetahvlid kahes erinevas kohas, võimalus vahendada infot ka poe seintel ja lettidel flaierte näol, Interneti leheküljed – Facebook (Meie Lelle), Lelle raamatukogu blogi.

2.4 Paiknemine

Lelle piirkonna all mõistetakse käesolevas arengukavas Lellet ja Lelle alevikku ümbritsevate külade – Kastna küla, Hiie küla, Paluküla küla, Lalli küla, Palasi küla territooriumi, mis asub Kehtna vallas, Rapla maakonnas.

Piirkonna keskuseks on Lelle alevik. Valla keskusesse, Kehtnasse, on Lelle alevikust 10 km. Maakonna keskusesse, Raplasse, on – 25 km. Türi on 25 km ja Paide 40 km.

2.5 Loodusolud

Mandrijää servamoodustiste vööndit pidi kulgeb nii asustus kui teedevõrk. Servamoodustised muudavad maastiku vaheldusrikkaks, hajali ja hõre asustus on ümbrusest veidi kõrgemal ulatuvatel lamedatel seljandikel. Üks Kõnnumaale iseloomulikumaid piirkondi. Lelles on rahulik ja looduslikult kaunis elukeskkond. Piirkonnas on kaitsealused kaunid loodusmaastikud, eriti Paluküla mäed, Loosalu-Paluküla looduse õpperada, mis võimaldavad arendada puhkemajandust ja suusaspordi. Oluline looduskaunis koht on ka Lelle mõisa park, kus on erinevat liiki puid ja avarad muruväljakud. Park asub lavaoosi harjal ja nõlvadel.

Alevikust umbes kilomeetri kaugusel asub Imsi raba ja järv, mis on vabaajaveetmiskohaks nii kohalikele kui ka kaugemalt külastajatele. Järve põhja osas asub ujumiskoht, kuhu on külalistele rajatud välikäimla ja võimalus lõkke tegemiseks. Läänekaldal aga ulatuslik jõhvikarohke õõtsik. 2015. aastal sai inimeste algatusel koostöös Päästeametiga püstitatud järve kaldale päästepüstak, millel on veeohutusalane info ja päästerõngas.

Paluküla Hiimägi on Loode-Eesti kõrgeim tipp (106,4 meetrit üle merepinna), kust avaneb vaade kaunistele Kõnnumaa metsadele, Palasi rabale ja laugastele. Hiimäel kohtuvad Keila, Kasari ja Pärnu jõgikonna piirid, ühtlasi ka Soome lahe, Väinamere ja Riia lahe vesikonna omad.

Lelle piirkonna haljastusega tegeleb Kehtna vallavalitsus, kes kord suve jooksul laseb teeäärseid niita.

Uueks looduskauniks kohaks on kujunemas ka uus külaplats, mida rajatakse vana rahvamaja kõrvale. Inimesed on hakanud taas rohkem tähelepanu pöörama alevi paiknevale looduse korrashoidmisele.

2.6 Ajalooline taust

Lelle esmamainimine toimus Lelle mõisa tähenduses aastal 1559. Alguses kuulus Lelle Alepõhja (Alempois) muinasmaakonda ning 1797. aasta atlase andmetel Pärnumaa alla, kus olid märgitud Lelle mõisa maadel küladena *Hiekand*, *Heide Perre*, *Lokkota*, *Röanda*, *Kastna* ja *Kurrikse*.

1819. aastal nimetati mõisasüda Lelle taluks, sealjuures Põllu mõis ja Poriküla Lelle külaks.

18-19. sajandil algas Lelle valla Hiiekõnnu küla areng karjamõisa, kõrtsi ja postijaama rajamisega, kiriku ja koolimaja ehitamisega.

Lelle vald asus Pärnumaa põhjaosas, Vändra kihelkonnas, vastu Harju- ja Järvamaa piiri. Harju-Järvamaa piirilt pääses Pärnumaale (Eestimaalt Liivimaale) soosilla, nn. Piirsilla, kaudu. Kolme maakonna piir jookseb kokku Kastna soos.

1923. aastal oli Lelle vallas 16 küla: Eidapere, Ellamaa, Hiiekõnnu, Kastna, Kenni, Koogiste, Kurikse, Lelle, Lokuta, Matsimurru, Mukre, Reonda, Saare, Sarapiku, Vallastu ja Vanaaseme.

Lelle alevik kujunes välja 20. sajandi alguses pärast raudtee valmimist ning sai nime 4 km lõunas asuvalt Lelle mõisalt Põllu külas. 1930. aastaks saavutas Hiiekõnnu küla aleviku tunnused ja nimetati Lelle-Hiiekõnnu *alevikuks*.

1974. aastal kinnitati kriteerium - 300 püsielanikku - mille alusel anti külale aleviku nimetus – Lelle.

Lelle mõisa vabakujunduslik Lelle park (24,3 ha) asub lavaoosi harjal ja nõlvadel, ulatuslikud muruväljad vahelduvad reljeefi rõhutavate puudegruppidega. Pargis korraldati sageli suuri rahvapidusid. Eraomandis olev park on omaniku poolt hästi hooldatud. Haakla külas Panga mägedena tuntud kohta armastavad suusatajad ja orienteerujad. Lelles paikneb ka raudteejaam, mis on kaunilt renoveeritud.

Sarapiku mäele ehitati 1855. aastal Lelle valla esimene kool. Tähelepanuväärne on Kastna Hiiemägi koos pühapuuga, mida võib nimetada Lelle sümboliks.

19. sajandi keskpaiku asutati Lelle-Hiiekõnnus apostlik-õigeusu kogudus. Lelle kiriku ehitamisel oli põhitingimuseks sobiva paiga leidmine, kuhu pääseks rahvas igast kihelkonnast ja igal aastaajal kirikusse. 1864-1868. aastal toimusid jumalateenistused Lelle-Hiiekõnnu kiriklas (vanas koolimajas). Pikalt väldanud läbirääkimised andsid tulemust ja Lelle kivikirik ehitati aastatel 1866-1868. Kiriku ametlik pühitsemistseremoonia toimus alles 26. augustil 1876 Püha Kolmainu auks. Kiriku esimene kapitaalremont leidis aset 1923-1924 ja viimane remont 1973. aastal. 1961. aastal liideti Lelle kogudusega ka Juuru kogudus.

Veidi Lokuta poole, Eidaperre mineva maantee ääres asuvad kaks Lelle kalmistut, millest vanemat küll enam matmiseks ei kasutata.

Aastal 2015 oli kogudusel soov kirikut reastoreerida – lagunemas on kiriku kellatorn, soov on taastada kiriku aknad ja fassaad.

Üheks negatiivsemaks sündmuseks Lelle piirkonnas võib pidada Lelle kooli sulgemist 2009. aastal. See tõstas üles probleemi lastevanemate ja külaelanike seas - kuhu lapsed kooli saata ja kuidas korraldatakse koolitransport.

Samuti on olnud päevakorras emotsionaalne küsimus mis saab Lelle vanast rahvamajast. Probleemid hoone lagunemise ja kütmisega viisid kultuurimaja tegevuse Lelle koolimaja hoonesse, millest kujunes uus rahvamaja, mis on soe ja avarate võimalustega. Aastaid tühja ja lagunevana seisnud vana rahvamaja hoone otsustati 2013. aastal osaliselt maha lammutada, sest hoone olukord oli kehv ja FC Lelle eestvedamisel sündis plaan ehitada küla keskele Lelle esimene külaplats, kus rahvas saaks koos käima hakata. MTÜ FC Lelle tegeleb aktiivselt võimalike toetuste otsimisega, et külaplatsi juurde kuuluv klubi hoone saaks renoveeritud multifunktsionaalseks külakeskuseks.

2.7 Meie piirkonda käsitlev dokumentatsioon

Lelle piirkond on kajastatud mitmetes õigusaktides. Arengukava koostamise perioodil on uuritud eelkõige Kehtna valla arengukava, kui ka lähipiirkonna külade arengukavasid.

- Väljavõte, Kehtna valla arengukava aastateks 2013-2020 (kinnitatud 19.03.2013 määrusega nr. 73):

„Külade, alevike, valla asutuste, ettevõtete ja valdkondade arengukavade koostamine koos vastava valdkonna asjatundjatega ning laialdane läbiarutamine elanikega.“

- Looduskaitse all olevad looduslikud pühapaigad

http://www.maavald.ee/failid/lisa%203_looduskaitse.pdf

- Arengukava tegevuskava aastateks 2013-2015 (Kehtna Vallavolikogu 22.10.2014. a määruse nr 30 lisa)

<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4191/1201/4008/Lisa.m30.2014.pdf>

2.8 Piirkonna muutumine ja arengutendentsid

Lelle alevikus on mitmeid tühjana seisvaid hooneid. Hoonetel on olemas omanikud, kuid hooned lagunevad. Samuti on majapidamisi aleviku keskel, kus pole teeäärsed alad hooldatud. Haljastuses leidub samuti kohti, kus toimub väljade kinni kasvamise, näiteks kortermajadega külgnevad väljad, mis ulatuvad kuni maantee äärse bussijaamani jne.

Positiivne on uute hoonete ehitamine Lelle keskusesse, mis sulanduvad hästi üldisesse arhitektuuri.

Piirkonnas käivad hooti kuritegevuslikud lained – käiakse hoonetes sees, vara kahjustamised, kütte vargused ning muud pisivargused.

Suvistel perioodidel on olnud Imsi järve ääres külastajaid, kes pole heaperemehelikult kasutanud järve-äärset vabaaja veetmiskohta, lõkkeplatsi ja küttepuid.

Positiivseks lahenduseks Lelle piirkonna külaelu elavnemise juures võiks olla mõne tööstusliku hoone (tehase) rajamine piirkonna lähedusse, mis tooks kaasa uute töökohtade loomise, mis omakorda soosib noorte perede elu maapiirkonnas.

2.9 Ülevaade eelmisest arengukava perioodist

Viimane arengukava koostati aastateks 2007-2010.

Järgnevalt on tabelis välja toodud eelmise arengukava eesmärgid ja hetkeolukord nende täitmisel.

Ehitada külakeskus seltsielu edendamiseks	+ Hetkel on olemas toimiv rahvamaja kooli ruumides
Propageerida prügilepingute sõlmimist	+ Enamus majapidamisi on tänaseks sõlminud prügilepingud
Korraldada heakorratalgud	+ Talgud korraldatakse regulaarselt
Avada teabetuba külakeskuses	-
Intensiivistada koostööd vallaga	+ Viimastel vallavolikogu valimistel kandideeris kokku Lelle piirkonnast viis kandidaati, hetkel on volikogus kaks kandidaati
Luaa turistidele ööbimisvõimalused majutuskohdades ja telkimisplatsidel	- Olemas Palukülas - Viited telkimise kohta -

Rajada umbes 3 km matkarada looduskaunite paikade tutvustamiseks	- Loosalu, Oandu ja Ikla, Kastna
Teha Lelle küla oma lehekülg Internetis	+ Olemas on Lelle raamatukogu blogi, Meie Lelle leht sotsiaalmeedias Facebook
Reklaamida küla tegemisi kõikjal meedias	+ Külas toimuvaid suuremaid sündmusi kajastatakse Kehtna Vallavaatlejas ja Raplamaa Sõnumites
Vabaõhuetendused Lelle mõisapargis	-
Jätkata traditsioonilist külapäeva korraldamist	+ On taaselustatud Lelle küla päev/sündmus. Leiab aset augustis.
Aastaringelt ruumisisesed üritused külakeskuses	+ Rahvamajas toimuvad erinevad üritused aastaringi
Asutada oma klubi eakatele külaelanikele	+
Lua hea koostöö naaberküladega	+ Külad on kutsunud meid enda üritustele, on toimunud külade õhtud
Propageerida tervislike eluviise	+ Korraldatakse spordivõistlusi, võistlusi lastele ja täiskasvanutele Palukülas, tantsutreeningud
Tutvustada loodusravi võimalusi	-
Seada sisse toimiv naabrivalve	-/+
Informeerida tervishoiu ja külakeskuses pakutavatest teenustest	+
Lua turismitalude kett – arendada koostööd talude vahel	-
Kindlustada kauplusautode külastused	Kalaauto külastus

Eelmise arengukava eesmärgid on täidetud 60% ulatuses.

Võib järeldada, et lähtudes arengukavas püstitatud eesmärkidest, tuleks pigem seada eesmärgid, mis on hetkeolukorras vältimatud ja vajalikud ning ühiselt seatud eesmärgid tuleks läbi arutada suurema hulga rahvaga, milleks tuleks viia läbi erinevaid lahendusi arengukava koostamisprotsessis – näiteks veebiküsitlus ja rohkem kaasata erivaldkondi esindavaid inimesi arengukava teemadel.

3 PIIRKONNA VAJADUSED

Piirkonna vajaduste väljaselgitamiseks määratleti rahvakoosolekul ja veebiküsitluses piirkonna tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud, määramaks hetkeolukorda.

Küsitluses osales 22 Lelle piirkonna inimest, et kaardistada Lelle piirkonna tugevused, nõrkused, ohud ja võimalused. Antud vastustega koostati Lelle piirkonna SWOT-analüüs. Küsitlust alustati 16.märts 2015 ja vastata oli võimalik ühe kuu vältel. Ankeedid olid edastatud Interneti küsitlusena ja paberkandjal Lelle raamatukogus.

TUGEVUSED	NÕRKUSED
Toimiv Kultuurimaja, Raamatukogu ja lasteaed Oma jalgpalli meeskond FC Lelle Olemas erinevad sportimisvõimalused Rahulik ja ühte hoidev kogukond Imsi raba, järv ja mägi Korralik staadion Talvel uisuplats Paluküla mägi, sealne arendustegevus ja võimalus seal spordiga tegeleda Imsi järv Lelle Alternatiiv Valmiv külaplats Leidub algatusvõimelisi inimesi Rabade lähedus (tugevus loodushuvilise seisukohast) Lelle asukoht Lelle söökla Head transpordivõimalused (rongiliiklus, bussiliiklus) erinevatesse suurtesse keskustesse, pealinna lähedus, ilus loodus, turvaline elukeskkond Arstipunkt, postkontor. Seltsiliikumine. Säilinud looduslikud pühapaigad (Paluküla hiiemägi, Kastna hiiemägi) - need on jõu kogumise kohaks kohalikule rahvale. Külades säilinud ausus ja looduse ja esivanemate austamine. Loosalu matkarada, Kõnnumaa MKA Head võimalused sportimiseks	Tööpuuduse tõttu on väga vähe uut põlvkonda, kes seoks alaliselt oma elu Lellega, rajaksid siis kodu, kasvataksid lapsi. Isegi kui selleks on soov olemas, on tööpuuduse probleem pärssivaks faktoriks. Nõrkuseks on inimesed, kes ei hinda seda kohta, kus nad elavad ja selle puhtust. Lisaks tööpuuduse probleemile pole ka atraktiivseid maju/kortereid, kuhu elama asuda. Mitte ligipääsetavad ühiskondlikud hooned Kultuurielu võiks olla veelgi elavam Tühjad suvitajate majad meelitavad ligi vargaid Pole ligimeelitavat söögikohta Ettevõtluse puudumine Vähene inimeste aktiivsus Vananev elanikkond, noorte väljavool. Lelle kooli sulgemine vähendas töökohti ja halvendas teenuste kättesaadavust. Halvad teeolud (auklikud kruusateed) Kiire internetiühenduse ja kvaliteetse mobiiliside puudumine külapiiirkondades (Kastna, Paluküla) Vähe majutuskohi, vaatamisväärsusi (vähemalt propageeritud kohti), töökohti, koolide puudus ja meelelahutuse vähesus.

Aktiivne kogukond ja mitmed tugevad MTÜ-d Suhteliselt vähe on haritud maad, enamus on puutumata ja inimese poolt ümberkujundamata loodus. Lelles elavad Eesti parimad juuniorisportlased lumelauaspordis. Paluküla Lumelaud võistlus ja Freestyle rada Paluküla Reevimäel. Koostöötahtelised noored, kes panustavad noortele ja treenivad kohalikke noori.	Ka kaugus kiirabipunktist, päästeameti punktist, kehv kaubandus.
VÕIMALUSED	OHUD
Võimalusi töökohtade loomiseks: Standardi hoone ära kasutamine, turismi arendamine, kodumajutus, söögikoht jne. Luua vananeva ühiskonnaga arvestav elukeskkond-ligipääsetavad poed, näiteks mugavam tee lmsi järve juurde, laudtee rappa. Mõelda uusi sündmusi, mis kogukonda liidab. Aktiivne naabrivalve Söögikoha rajamine ja kodumajutuse võimaldamine Omavalitsuse ja seal edasi riigi tasandil tööpuuduse probleemi leevendama. Vaja Lelle meelitada ettevõtlikke ja nooremaid inimesi. Suurem infovahetus (Facebooki list on selleks hea uus võimalus). Ühistegevuse jätkamine. Külaplatsi edasiarendamine(mängunurk lastele). Kergliiklusteed nt.Lelle surnuaiani (ohutu liiklus,kepikõnni tegemine). Ettevõtluse edendamine, sportimis- ja vabaaja veetmise võimaluste rohkus. Taastada Lelle kool kasvõi algkoolina, toetada eetilist ettevõtlust, nt loodusturismitalude teket ja loodusmatakade ja loodushariduse pakkumist, mahepõllumajandust, käsitöötegijaid. Rohkem tegelda pärandkultuuri ja koduloo uurimisega ja	Tööpuudus Pole kooli Töökohtade ja kooli kaugus Lellest Kõik sureb välja: postkontor pole pea üldse avatud, see on aga oluline just pensionäridele Karmani (Meie) pood ja selle ümbrus on täielikuks häbiplekiks - joodikud, kasside sigimine, prügi igal pool laiali, poe enda hügieen. Töökohtade puudusest tulenev väljaränne elanike vananemine ja vähenemine Puudub ligipääsetavus kõigile ühiskondlikele hoonetele, mis raskendab vananenud elanike aktiivset ühiskonnas osalemist Suvitajate tühjad hooned meelitavad vargaid Kriminogeenne kontingent. Pealinna lähedus, see meelitab elanikke siit ära. Loodusliku pühapaiga (Paluküla hiiemäe) spordikeskuseks ja läbustamise paigaks muutmise plaanid. Kogukonnatunde nõrgenemine eestvedajate väsimise tõttu. Vähene üksteise toetamine. Noorte lahkumine kodukohast töö leidmise eesmärgil ja võõrandumine siinsest elust. Üha kaugenev haridus, arstiabi ning

loodusharidusega. Kiirema internetiühenduse loomine küladesse (aitab kaasa ettevõtlusvõimalustele, loob eeldused noorte maale jäämiseks - kaugtöö). Arendada turismialaseid esmateenuseid olemasolevas avalikus hoones - rahvamaja ruumid on vähe kasutatud. Survestada maanteeametit ja omavalitsust teede parandamisele. Lua uusi sündmusi, mis paistavad silma ka väljaspool piirkonda. Lua turismitalusid, meelelahutuskohi (nt luua a la pokumaa, kogupereisekluspark vms). Kasutada ära hea rongiühendus ettevõtluse arendamiseks. Kaubandust ja toitlustust saab parandada vaid tõstes turismi kaudu kohalike sissetulekuid, kiirabi, päästeameti kaugust tõstes kohalike päästjatevõimekust.	vähene päästevõimekus. Noorte lahkumine kodukohast, sest noorte tegevusele, ideedele ja soovidele ei anta võimalust. Näiteks: noored on püüdnud saada rahvamajas ruume treeningute läbiviimiseks, ruume ei saadud, noored kes soovivad tegutseda, peletatakse või keelatakse tegutsemist. Noori ei kaasata, eelarvamused noorte suhtes. Lelle ja Paluküla objekte haldavad ja juhivad need kes ei ole kohalikud, kes viivad ressursse välja ega hooli kohalikust arengust. Oma tegevusega on tekitatud korvamatut kahju ja seisak. Valla ääremaa, investeeritakse minimaalselt ja viimases järjekorras. Lõkete tegemine selleks mittekohandatud asukohtades.
---	--

3.2 Kogukonna vajadused

Piirkonda puudutavate võtmevaldkondade väljaselgitamiseks küsitleti kevadel, 2015 aastal, järgnevalt on väljatoodud inimeste soovid allolevates valdkondades.

Ettevõtlus ja turism

- Imsi järve, selle kalda korrastamine/kuivatamine, kunagi käis seal näiteks väga palju inimesi. Nii oleks lähedal võtta üks looduskauiskoht lõõgastumiseks, ujumiseks, päevitamiseks, lai laudtee Imsi rappa
- majutusvõimaluste loomine
- pidevalt lahti olev söögikoht
- kogukonda liitvad sündmused
- mingi festivali taas loomine
- Kindlasti aitaks Lelle arengule kaasa Paluküla Spordikeskuse valmimine sellisel moel nagu ta oli planeeritud.

- Lelle piirkonda läbib Eesti pikim matkarada, ehk annaks siin pead kokku panna ja matkajatele midagi meelepärast pakkuda (toitlustamine, pesemisvõimalused, öömaja jne.)
- Imsi järve leidmiseks peaks olema vastav viit, kus oleks märgitud, et seal on ujumisvõimalus, telkimiskoht ja lõkke tegemise plats. Arvan, et paljud matkajad ei tea sellest võimalusest.
- Teha külaplatsile kaart, kus meie vaatamisväärsused
- Paluküla mäemaja ehitamine.
- Paluküla ja Loosalu matkaraja parem viitamine.
- Paluküla Reevimäel tõstuk, kunstlume tootmine, paremad suusa- ja lumelauarajad.
- Lelles noortele atraktiivne vabaaja veetmise ala.
- Palukülas kiik ja virgestus- ja mänguväljak.
- Suvekohvik
- Turvaline jalakäijate ja jalgratturite raudteeületus Lalli suunas.
- Ohutute lõkke- ja telkimispaikade rajamine.
- Piirkonna koduloo tutvustamine (nurgake rahvamajas).
- Loodus- ja kultuurilooliste paikade tähistamine.
- Piirkonna turismijuhi koostamine (voldik ja kontaktid)
- Internetis info jagamine piirkonna turismivõimaluste kohta (teenusepakkuja võrgustik).
- Kodumajutus
- Standardi ja Töökoja parem ära kasutamine
- poodide säilimine
- teenused vananevale elanikkonnale
- rongiga sõitjate oskuslikum kasutamine klientidena
- Puudu on korralikust juuksuri salongist (ilusalongist oleks vist palju unistada), väljaspool Lellet töötaval inimesel on raske saada perearsti juurde.
- Võiks olla: saekoda, kust saaks ehitusmaterjale ja kus saaks keegi ka tööd.
- Virtuaalmuuseum.
- Lelles võiks olla saun.

- Oleks eriti kiiduväärt kui mõni talu suudaks edendada vanade töövõtete säilimist ja hobustega töötamist.
- Lastega linnainimestel on suur vajadus loomi kasvatavate talude külastamiseks, seal ürituste korraldamiseks, seda ka nt firmadel, kuna kaugus tln-st ja pärnust on väga sobiv.
- Talvine transport Lelle raudteejaamast Palukülla

Keskkond (k.a heakord)

- Rohkem prügikonteinereid vana kultuurimaja juurde
- Korralikult niidetud asula, pügimajandus seinte vahele
- Korrastamata kinnistu omanikele võiks anda märku, et nende hooldamata õue rikub alevi üldpilti.
- Kindlasti oleks vaja Imsi järve ääres pügimajandust arendada, lisaks, et keegi vastutaks sealse heakorra eest ja nõuaks seda ka teistelt.
- Üldine kanalisatsioon oleks küll vajalik
- Kergliiklusteed
- Lelle-Lalli raudteeülekäigu taastamine ja selle juurde viiva tee hooldus
- Paluküla ja Lau küla vaheline tee on halvas olukorras.
- Piirkonna veekogude ümbruste heakorrastamine, hooldamine.
- Maanteede hooldus: augud, tolmu.
- "Teeme ära" veelgi suurem propageerimine.

Ühistegevused

- Suurelt peetav jaanipäev
- Lellealternatiivi taoliseid üritusi
- Lelle kultuurimajas puhkeõhtud (oleks super, kui lisaks naistepäevapeole oleks veel 2-3 nii sisuka programmiga õhtut, oli näha, et see tõi inimesed kohale)
- 24. veebruari tähistamine
- Mälumäng iga kuu
- Laat/turg
- Talgupäevad
- Kontserdid ja kirikukontserdid
- Palukülas korraldatakse erinevaid võistlusi

- Iga-aastase sügisjooksu võiks teha suuremaks ürituseks (nt ajavõtuta jooks, lastejooksud ja kepikõnd. Siis saaks osaleda igas vanuses inimesed ja oleks üks nn. tore tervise)
- Külapäev, mille võiks lisaks tekkida juurde ka, kas midagi laadataolist või kirbukat
- Ühiselt korraldada uueaasta ilutulestikku
- Perepäevad jne.
- Võiks olla meililist, kust saavad infot Lelles toimuvast need, kes Lelles ei ela.
- Reklaamida ühisüritusi- nt jaanipäevi ka naabervaldades
- Lelles võiks olla kontakt-kõneisik, kelle poole võiks pöörduda küsimustega, mis puudutavad siinset elu.
- Noortelaagrid, treeninglaagrid

4 LELLE PIIRKONNA TULEVIKUPILT

Lelle piirkonna inimesed soovivad, et 2025. aastal visioon meie kodukandist selline:

„Turvaline, keskkonnasõbralik, hooldatud ja kena kodukoht.“

5 VÕTMEVALDKONNAD, EESMÄRGID, TEGEVUSED NENDE SAAVUTAMISEKS

Valdkond „ETTEVÕTLUS JA TURISM“

- Korralik veebilehekülg - infokandja, mis oleks kättesaadav kõigile huvilistele – matkajale info, majutus, kaart, üritused jne)
- Asutuste ja turismiobjektide suunaviidad, kontaktid, infotahvel (kaart, meili aadressid, telefon)
- Kodumajutuse võimalus
- Koostöö arendamine loodava Kõnnumaa külastuskeskusega
- Infoleht meie piirkonnas (jagamiseks)

Valdkond „KESKKOND JA HEAKORD“

- Imsi järve-äärse ala edasi arendus – jalakäiate rada, varjualune, võsa raie jms
- Kaameravalve prügikastide juurde
- Talgute traditsiooni hoidmine

Valdkond „ÜHISTEGEVUSED“

- Sportlike ühisürituste korraldamine
- Suurem kaasatus ühisürituste organiseerimisel, initsiatiiv
- Ühise aastavahetuse tähistamine
- Olemasolevate ürituste jätkamine

6 ARENGUKAVA TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2019-2020

Tegevus	Aeg	Vastutaja/partnerid	Võimalik rahastus allikas	Märkmed
ÜHISTEGEVUS				
Kirbuturu korraldamise traditsiooni jätkamine	Kevad ja sügis	Rahvamaja, vabatahtlikud		
Lelle arhiivi süstematiseerimine, projekti algatus, koduloo toa loomine	2017-2040	Vabatahtlikud, Mai Pärt	KOP, Kehtna Vallavalitsus*	
Lelle aleviku sügisjooksu laiem organiseerimine	2017, 2018 sügis	Vabatahtlikud, Roland Kulli, Margus Pärt, Sille Valinu		FC Lelle
Talgud	Igal kevadel	Rahvamaja, FC Lelle, vabatahtlikud		
Laste mänguväljaku rajamise algatus Tööde algus	2016 sügis 2017 kevad	Vabatahtlikud, koostöös FC Lellega	KOP, Kehtna Vallavalitsus*, Annetused	
Laste laager	2018 suvi	MTÜ Meie Lelle Selts	KOP, Kehtna Vallavalitsus*	
Laste disco 2 korda aastas	2017-2021	MTÜ Meie Lelle Selts, Sille Valinu, Astrid Otsa, rahvamaja		Külaplatsil Rahvamajas
Paluküla B/Paik – laste rattavõistlused ja jooksud	2017 august, 2018 august, 2019 august	Lili Saksing, Mai Pärt		Paluküla mägi
Klubi hoone etapiviisiline renoveerimine	2017-2021	MTÜ FC Lelle, vabatahtlikud	LEADER, KOP, Kehtna Vallavalitsus	
Sputniku allee ja bussijaama tagune rägastiku korrastamine	2017-2019	Vabatahtlikud	Kehtna Vallavalitsus	
Lelle kool 150, 150	18.08.2018	MTÜ Meie Lelle	KOP, Kehtna	

aastat Lelle hariduselust, kodukohvik		Selts, vabatahtlikud, õpetajad ja vilistlased	Vallavalitus, annetused	

*Mittetulundusühingute toetuse taotlusvoorud